

ברכות - פרק א' משנה א'

מאימתי - מאיזה שעה

קורין את שמע בערבית - קוראים קריאת שמע בערב.

משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן - בשעה שהכהנים טמאים יכולים לאכול תרומה [שזה שעת צאת הכוכבים. ומפני מה לא כתבה המשנה שעת צאת הכוכבים? כדי לומר לנו חידוש שכהנים טמאים יכולים לאכול תרומה מיד כשיצאו שלוש כוכבים ולא צריכים טבילה בשביל זה].

עד - עד מתי אפשר לקרוא קריאת שמע

סוף אשמורה הראשונה - עד סוף החלק הראשון של הלילה [שעה עשר]

דברי רבי אליעזר - כך סובר רבי אליעזר.

וחכמים אומרים - וחכמים חולקים ואומרים

עד חצות - אפשר לקרוא עד חצות [שעה שתים עשרה]

רבן גמליאל אומר - רבן גמליאל חולק וסובר

עד שיעלה עמוד השחר - אפשר לקרוא [קריאת שמע] עד שיעלה עמוד השחר [שזה האור שמאיר בקצה הרקיע לפני שהשמש עולה].

מעשה - קרה פעם מעשה

שבאו בניו מבית המשתה - שהבנים של רבן גמליאל חזרו מבית המשתה

אמרו לו - הם אמרו לרבן גמליאל

לא קרינו את שמע - עדיין לא קראנו קריאת שמע

אמר להם - רבן גמליאל אמר להם

אם לא עלה עמוד השחר - אם עדיין לא עלה עמוד השחר

חייבים אתם לקרות - אתה חייבים לקרוא קריאת שמע

המשך פרק א' משנה א'

ולא זו בלבד – ולא רק זה
אלא כל מה שאמרו חכמים עד חצות – אלא כל מה שחכמים אומרים
שאפשר לקרוא עד חצות,
מצוותן – הם סוברים שמצוותן
עד שיעלה עמוד השחר – עד שיעלה עמוד השחר [כרבן גמליאל]
הקטר חלבים ואברים – הקטרת חלבים ואברים של קרבנות
מצוותן – אפשר להקריב אותם [המצווה שלהם]
עד שיעלה עמוד השחר – עד שיעלה עמוד השחר
וכל הנאכלין ליום אחד – וכל הקרבנות שאוכלים אותם יום אחד
[ולילה אחד]
מצוותן – מותר לאכול אותם [המצווה שלהם]
עד שיעלה עמוד השחר – עד שיעלה עמוד השחר
אם כן – אם כך [שמותר מצוות אלו עד עלות השחר]
למה אמרו חכמים עד חצות – למה אמרו חכמים שמותר רק עד
חצות?
כדי להרחיק את האדם מן העבירה – כדי להרחיק אנשים מהעבירות
[ובקריאת שמע שאדם לא יחשוב שיש לו זמן לקרוא קריאת שמע עד
עלות השחר ובסוף יפסיד את הזמן כגון אם יירדם או ישכח, ועל כן
אמרו עד חצות שיידע האדם שהזמן עומד לעבור].